

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobcu: **Poradňa pre občianske a ľudské práva**, Krivá ul. č. 23, Košice, IČO: 37 867 270, zastúpený advokátkou: Mgr. Vandou Durbákovou, Krivá ul. č. 23, Košice, proti žalovanému: **Slovenská republika - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky**, Stromová ul. č. 1, Bratislava, IČO: 00 164 381, o porušenie zásady **rovnakého zaobchádzania**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 06. februára 2020, č. k. 21C/698/2015 – 343, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

O d ô v o d n e n i e

1.

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania vzdelávaním rómskych detí v etnicky homogénnej škole v Základnej škole v Muránskej Dlhej Lúke a tým, že neprijal účinné preventívne opatrenia na ochranu pred diskrimináciou a opatrenia na odstránenie diskriminácie rómskych detí na základe ich etnického pôvodu, uloženia povinnosti žalovanému do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku vypracovať tzv. desegregačný plán obsahujúci analýzu súčasného stavu vzdelávania detí na Základnej škole v obci Muránska Dlhá Lúka a na základných školách v okolitých obciach a mestách v okrese

Revúca a návrh účinných opatrení na odstránenie diskriminácie rómskych detí na základe ich etnického pôvodu na Základnej škole Muránska Dlhá Lúka, vrátane časového horizontu ich realizácie a preventívnych opatrení na zabránenie diskriminácie do budúcnosti a napokon uloženia povinnosti žalovanému do 1. dňa nasledujúceho školského roka po vypracovaní tzv. desegregačného plánu plniť v ňom stanovené opatrenia na odstránenie diskriminácie rómskych detí na Základnej škole Muránska Dlhá Lúka. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 2 ods. 1, 2, 3, § 2a ods. 1, 2, 3, § 2a ods. 11 písm. b), § 3 ods. 1, 3, § 9 ods. 1, 2, § 9a, § 11 ods. 1, 2 zák. č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), § 20 ods. 2, 5, § 31 ods. 1, § 107 ods. 1, 2, § 144 ods. 1 písm. a), § 144 ods. 5, § 145 ods. 1 zák. č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“), § 7 ods. 10 zák. č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení (v znení účinnom do 19. 12. 2014) a vecne nedôvodnosťou podanej žaloby, keď nemal v konaní preukázané, že žalovaný svojim konaním porušil zásadu rovnakého zaobchádzania tvrdeného žalobcom, keďže žalovaný listinnými dôkazmi preukázal, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušil a žalobca v zmysle § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona neunesol dôkazné bremeno v tom smere, že by v žalobe oznámil skutočnosti, z ktorých by bolo dôvodné usudzovať porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Uviedol, že vyhodnotením skutkového stavu dospel teda k záveru, že predmetná modulová ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke bola vystavaná na pozemku vlastnícky patriacom Obci Muránska Dlhá Lúka v blízkosti lokality Rúbanka obývanej výlučne osobami rómskeho etnika s tým, že na jej výstavbu zaistilo v zmysle čl. 2 Dohody o vzájomnej spolupráci zo dňa 17. 04. 2014 MŠVVaŠ SR v spolupráci s MF SR a MV SR prevod finančných prostriedkov na vybudovanie 8-10 tried modulovej školy vo výške 200. 000 eur vrátane DPH, pričom predmetná modulová škola bola vystavená z dôvodu dovtedy existujúcich nevyhovujúcich priestorov miestnej ZŠ v obci Muránska Dlhá Lúka, čo nepoprel ani žalobca, podľa ktorého však súčasné vzdelávanie rómskych detí v etnicky homogénnej škole v blízkosti lokality Rúbanka predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania s dotknutím práv rómskych detí navštevujúcich 1. až 4. ročník tejto ZŠ a zároveň ohrozenie verejného záujmu už len konaním žalovaného, ktorým dochádza k porušovaniu práva neurčitého väčšieho počtu rómskych detí. Poukázal na skutočnosť, že žalobca tvrdil, že žalovaný mal zabezpečiť vzdelávanie rómskych detí navštevujúcich 1. stupeň ZŠ Muránska Dlhá Lúka na iných okolitých školách neetnicky homogénnych, avšak v tejto súvislosti nemal preukázané také protiprávne konanie žalovaného, ktorým by vylúčil alebo oddelil rómske deti od ostatných majoritných detí na základe ich etnického pôvodu, keďže žiaci tejto modulovej školy si plnia povinnú školskú dochádzku v zmysle ustanovení školského zákona, na základe ich príslušnosti k tejto škole ako škole spádovej, ktorá príslušnosť je daná školským obvodom, v ktorom majú žiaci trvalý pobyt, a preto nesúhlasil s vyjadrením žalobcu, že žiaci rómskeho etnika navštevujú predmetnú modulovú ZŠ Muránska Dlhá Lúka na základe ich príslušnosti k rómskemu etniku. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na slobodné rozhodnutie zákonných zástupcov detí navštevujúcich túto modulovú ZŠ prihlásiť dieťa práve do tejto školy,

z dôvodu ktorého považoval tvrdenie žalobcu, že práve žalovaný mal zabezpečiť vzdelávanie žiakov 1. stupňa z lokality Rúbanka na iných základných školách v obci Muránska Dlhá Lúka, v Muráni, v Revúcej za nedôvodné, nakoľko o prihlásení žiakov do tej-ktorej školy rozhodujú zákonní zástupcovia týchto detí. Uviedol, že predmetná modulová škola nie je určená výlučne pre žiakov rómskeho etnika, ani výlučne pre žiakov z lokality Rúbanka, je určená pre všetkých žiakov s trvalým bydliskom v Muránskej Dlhej Lúke bez ohľadu na ich etnickú príslušnosť s tým, že žalovaný listinnými dokladmi preukázal, že do dnešného dňa podľa vyjadrenia Okresného úradu Banská Bystrica, odbor školstva žiaden žiak, ktorý by žiadal o prijatie žiaka rómskeho etnika z lokality Rúbanka do okolitých ZŠ v Muráni, Muránskej Dlhej Lúke, v Revúcej, nebol odmietnutý, ale prijatý do týchto ZŠ navštevujúce aj nerómsky (nerómski, pozn. odvolacieho súdu) žiaci, a preto je zrejmé, že v predmetnej modulovej škole v 1. až 4. ročníku sa vzdelávajú žiaci z dôvodu ich príslušnosti k tejto spádovej škole podľa miesta ich trvalého bydliska, a nie z dôvodov etnických. Súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia zdôraznil, že práve vzhľadom na demografický vývoj v tejto lokalite je prirodzené, že predmetnú modulovú ZŠ navštevujú rómske deti, ktorá skutočnosť taktiež nie je zanedbateľná. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania aj výstavbou uvedenej modulovej školy, súd prvej inštancie uviedol, že sa v tejto súvislosti stotožnil s tvrdením žalovaného, že výstavba školy, t. j. stavby ako takej, v žiadnom prípade nemôže spôsobiť akékoľvek porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, zvlášť, keď uvedená škola bola postavená na pozemku obce ako jej zriaďovateľa, pričom žalovaný v súčinnosti s MŠVVaŠ SR v spolupráci s MF SR a MV SR len zabezpečil určitú sumu finančných prostriedkov na jej výstavbu. Uviedol, že nemal v konaní preukázané, že výstavba predmetnej modulovej ZŠ Muránska Dlhá Lúka bola motivovaná etnicky s prihliadnutím na § 7 ods. 10 zákona č. 597/2003 Z. z., čo nepriamo dokazuje aj plán výstavby modulových škôl z roku 2015 v obciach, v ktorých nie je žiadne alebo len nízke zastúpenie rómskeho etnika a dôvodom ich výstavby bolo zabezpečenie a skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu, a teda nie segregovanie určitej etnickej či inej skupiny obyvateľstva s tým, že ZŠ Muránska Dlhá Lúka je určená pre žiakov bez rozdielu etnickej príslušnosti, dokonca zo Zápisnice zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva Muránska Dlhá Lúka z roku 2014 vyplýva, že v čase, keď ZŠ (nie modulová) sídlila v centre Obce, bola zastúpená 100 % detí z rómskej osady. K tvrdeniu žalobcu, že existujúci stav bolo nevyhnuté riešiť na základe analýzy, ktorej súčasťou by malo byť zváženie možnosti zabezpečenia školskej dopravy rómskych žiakov do iných ZŠ v okolitých obciach, čo by mal zabezpečiť žalovaný v spolupráci so zriaďovateľom školy či okresným úradom, súd prvej inštancie s poukazom na § 8 ods. 6, 7, 8, 9 školského zákona, § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení uviedol, že financovanie dopravy žiakov do ZŠ mimo obce ich trvalého bydliska je možné len v taxatívne vymedzených prípadoch bez ohľadu na ich etnický pôvod, a nakoľko obec Muránska Dlhá Lúka ma vystavenú novú ZŠ, neexistuje dôvod, aby bola zabezpečovaná a financovaná doprava rómskych žiakov do iných obcí výlučne z dôvodu ich etnickej príslušnosti. Uviedol, že ani námietku kvality vzdelávania na predmetnej modulovej ZŠ, žalobca v konaní nepreukázal, pričom žalovaný dané tvrdenie vyvrátil listinnými dôkazmi (bod 7 odôvodnenia rozsudku), a to vyjadrením riaditeľa predmetnej modulovej ZŠ PaedDr.

Holéczyho, Správou o výsledkoch školskej inšpekcie zo dňa 13. 12. 2017, Správami o výchovno vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach ZŠ Muránska Dlhá Lúka 321 v šk. roku 2017/2018, Listinou Úspechy modulovej školy, ktoré dôkazy preukázali vytvorené riadne podmienky pre vzdelávanie v predmetnej ZŠ, množstvo školských, mimoškolských aktivít, zúčastňovanie sa na rôznych projektoch, realizáciu inkluzívneho vzdelávania, zoznamovanie sa s prostredím majoritnej spoločnosti a integrácia s deťmi z majoritnej spoločnosti; ako i výstavba novej ZŠ, jej vnútorné vybavenie a zariadenie, čo má nepochybne pozitívny vplyv na žiakov v oblasti vzdelávacej, hygienickej, sociálno-emocionálnej s tým, že aj z leteckej snímky vyplýva, že vedľa vybudovanej modulovej školy sa nachádza komunitné centrum, veľké futbalové ihrisko, vyasfaltované tenisové ihrisko, čo nepochybne prispieva k rozvoju osobnosti žiakov i lokality Rúbanka. Uviedol, že podľa názoru žalobcu, segregácia ako neoprávnené vylučovanie alebo oddeľovanie jednej skupiny obyvateľov od druhej, vzdelávanie rómskych detí v modulovej ZŠ Muránska Dlhá Lúka vystavanej v tesnej blízkosti lokality Rúbanka obývanej výlučne osobami rómskej etnickej príslušnosti, predstavuje diskrimináciu vo forme segregácie na základe rasy a príslušnosti k etnickej skupine, keď segregácia je priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie od ostatných detí z majority, čo má za následok poskytovanie výchovy a vzdelávania za objektívne nižších kvalitatívnych podmienok vplyvujúcich na nedostatočný všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa a na nedostatočnú socializáciu a integráciu do spoločnosti s tým, že podľa žalobcu, žalovaný svojou nečinnosťou, t. j. ignorovaním, že rómske deti sú vzdelávané v etnicky homogénnej ZŠ Muránska Dlhá Lúka, ako i svojim konaním, t. j. výstavbou predmetnej modulovej školy v tesnej blízkosti lokality Rúbanka obývanej výlučne rómskym etnikom bez prijatia účinných opatrení na ochranu pred diskrimináciou porušil zásadu rovnakého zaobchádzania, avšak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetná modulová ZŠ nebola v žiadnom prípade postavená za účelom oddelenia rómskych detí od majority, skôr bola postavená za účelom pomoci a zlepšenia vzdelávania žiakom z lokality Rúbanka absolvovať 1. stupeň ZŠ v budove novej, zariadenej novým nábytkom, školskými pomôckami v záujme zlepšenia a skvalitnenia výučby žiakov. Poukázal na skutočnosť, že nie je možné bez akýchkoľvek dôkazov hodnotiť úroveň vzdelávania na tejto škole, ako tvrdí žalobca nižšou kvalitatívnou úrovňou, alebo výstavbu modulovej školy za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, segregáciu, bez ďalšieho a výlučne len na základe tvrdení, nakoľko žalovaný v konaní Správou ŠŠI preukázal, že úroveň vzdelávania na tejto ZŠ je dobrá, zároveň Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach tejto školy, ako i projekty Úspechy modulovej školy svedčia o pozitívnom prístupe vyučujúcich v tejto škole k jej žiakom, venovanie sa im aj mimo vyučovacieho procesu, zapájanie žiakov rómskeho etnika do projektov a súťaží, vzdelávacích programov so žiakmi z majority, čo určite nemožno subsumovať pod segregáciu. K tvrdeniu žalobcu, že ŠŠI podľa Správy zo dňa 13. 12. 2017 nezistila na predmetnej škole žiaden protiprávny stav, svedčí o nevytvorených dostatočných mechanizmov na odhaľovanie diskriminácie a príp. ich sankcionovanie uviedol, že uvedené vyhodnotil výlučne za ničím nepodložené tvrdenia žalobcu, navyše sám žalobca ani nešpecifikoval aké vlastne „dostatočné efektívne mechanizmy na odhaľovanie diskriminácie“ by v prípade uvedenej ZŠ mal žalovaný mať. Uviedol, že v konaní nezistil, že by spôsob

výučby na predmetnej ZŠ niekoho segregoval, oddeľoval, keď ZŠ vykonávajúca vzdelávaciu činnosť je podmienená zložením obyvateľstva v tejto časti lokality Rúbanka, obývajúcu výlučne osobami rómskeho etnika, ktorí žiaci 1. stupeň tejto ZŠ výlučne navštevujú a opätovne zdôraznil, že ZŠ v strede obce Muránska Dlhá Lúka, ktorú pred výstavbou modulovej školy, žiaci z lokality Rúbanka navštevovali, sa tiež jednalo výlučne o žiakov rómskeho etnika. Poukázal na to, že žalobca (§ 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona) bol povinný oznámiť súdu skutočnosti, z ktorých bolo možné dôvodne usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, avšak túto dôvodnosť nepreukázal, a preto s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV ÚS 16/09 zo dňa 30. 04. 2009, z ktorého vyplýva, že žalobca musí uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno dôvodne odvodiť, že došlo k diskriminácii, pričom žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy, z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo, t. j. u žalobcu nepostačuje len poukázať v žalobe na údajnú diskrimináciu, segregáciu. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že žalobca nepreukázal, že práve žalovaný spôsobil svojim konaním alebo opomenutím, že sa s rómskymi žiakmi na ZŠ Muránska Dlhá Lúka zachádzalo menej priaznivo ako so žiakmi nerómskymi v podobnej situácii s tým, že rozhodnutie rozšíriť a vystavať novú modernú modulovú ZŠ vyplynulo z kapacitných a priestorových potrieb vzhľadom na nevyhovujúci stav dovtedajšej ZŠ v strede obce, samozrejme aj s prihliadnutím na voľný a vhodný pozemok patriaci obci, na ktorom je škola postavená. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania vzdelávaním rómskych detí v etnicky homogénnej škole tým, že neprijal preventívne opatrenia na ochranu pred diskrimináciou a opatrenia na odstránenie diskriminácie rómskych detí súd prvej inštancie uviedol, že žalobca tieto „preventívne opatrenia“ ničím nešpecifikoval, resp. ich špecifikoval len možnosťou navštevovania žiakov z lokality Rúbanka iných základných škôl v okolí s potrebou zabezpečenia dopravy pre žiakov. Poukázal na skutočnosť, že výstavbou predmetnej modulovej školy sa vyšlo v ústrety žiakom bývajúcim v lokalite Rúbanka bez ohľadu na to, či sa jedná o rómskych alebo nerómskych žiakov, ktorá škola je v ich záujme vystavaná v blízkosti ich bydliska, navštevujú ju malé deti - 1. stupeň ZŠ, ktoré nemusia každý deň do inej školy mimo bydliska dochádzať, budova školy je úplne nová, vybavená novým nábytkom, zariadením, školskými pomôckami a aj keď žalobca poukazoval na dostatočne voľné miesta pre žiakov v okolitých ZŠ, zákonným zástupcom žiakov nikdy nikto nebránil a nebráni svoje deti prihlásiť na iné ZŠ, pričom ide výlučne o rozhodnutie rodičov, zákonných zástupcov rómskych žiakov navštevovať práve ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke v blízkosti ich bydliska. Uviedol, že sám žalobca potvrdil existenciu nevyhovujúcich priestorov dovtedajšej ZŠ v strede obce Muránska Dlhá Lúka, ktorú žiaci z lokality Rúbanka navštevovali do doby, pokiaľ modulová ZŠ nebola vystavaná, z dôvodu ktorého výstavba modulovej školy nemôže spôsobiť diskrimináciu, príp. porušenie zásady rovnakého zaobchádzania s rómskymi žiakmi a nerómskymi s tým, že v konaní ani nebolo preukázané, že k vzdelaniu na predmetnej modulovej ZŠ bol odopretý prístup aj iným žiakom z majority. Zdôraznil, že vzhľadom na skutočnosť, že žiaci 1. až 4. triedy ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke sa v tejto škole vzdelávajú z dôvodu ich príslušnosti k tejto spádovej škole podľa miesta ich trvalého bydliska a nie z

etnických dôvodov, v konaní nezistil, že žiaci v tejto škole boli vzdelávaní z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku, výstavba modulovej školy bola objektívne odôvodnená sledovaním oprávneného záujmu zabezpečenia vhodných podmienok pre vzdelávanie žiakov z dôvodu nekvalitných a kapacitných podmienok v pôvodnej ZŠ v strede obce, pričom súčasne výstavba modulovej školy nemôže zakladať segregáciu na etnickom princípe z dôvodu, že bola vystavaná a určená pre všetkých žiakov bez ohľadu na ich etnickú príslušnosť, pričom ju môžu navštevovať aj žiaci z majority. K listinným dôkazom, ktoré predložil žalobca a sú špecifikované v bode 9. rozsudku (Odborné vyjadrenia, Odborný sociálno-psychologický posudok, Odborné stanoviská) súd prvej inštancie uviedol, že ich vyhodnotil ako irelevantné z dôvodu, že sa vôbec nevzťahujú na posudzovanie segregácie, porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k predmetnej modulovej ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke, ale majú všeobecný charakter. K námietke pasívnej legitimácie žalovaného v spore uviedol, že žalovaný v spore pasívne legitimovaným subjektom je z dôvodu, že je daná zodpovednosť štátu za konanie, či nekonanie štátnych orgánov a inštitúcií namietaných žalobcom, a preto je pasívna legitimácia SR daná v konaní tým, že prostredníctvom MŠVVaŠ SR plní úlohy na úseku školstva, ako i s prihliadnutím na § 3 ods. 1 antidiskriminačného zákona. K námietke žalovaného o nevykonateľnosti a neurčitosti žalobných návrhov uviedol, že navrhované žalobné návrhy - petity a/ a b/ sú dostatočne určité, aby mohli byť vykonané a pri petite c/ nejde o uloženie povinnosti podľa § 137 písm. a/ C. s. p., resp. § 155 ods. 4 O. s. p., ale podľa antidiskriminačného zákona ako forma nápravy protiprávneho stavu s tým, že predmetná žaloba je žaloba, ktorú podal (zrejme nepodal) žalobca vo vlastnom mene, ale v záujme ochrany práv neurčitého počtu osôb. Výrok, ktorým rozhodol o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovaného ako procesnej strany, ktorému však náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žiadne trovy nežiadal.

2.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), konanie súdu prvej inštancie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 365 ods. 1 písm. d/ C. s. p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (ust. § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.), ako i z dôvodu, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.) a navrhol ho zmeniť a jeho žalobe vyhovieť v celom rozsahu a ak odvolací súd dospeje k záveru, že nie sú splnené podmienky na zmenu rozsudku, navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že za významnú vadu konania, ktorá rozsudku predchádzala považuje skutočnosť, že súd prvého stupňa (od 01. 07. 2016 ide o súd prvej inštancie, pozn. odvolacieho súdu) rozhodol v rozpore s ním predneseným predbežným právnym posúdením veci na pojednávaní dňa 05. 11. 201, na ktorom konštatoval porušenie zásady rovnakého

zaobchádzania z dôvodu segregácie na základe rasy a príslušnosti k etnickej skupine v zmysle § 2 ods. 1 a § 2a zák. č. 365/2004 Z. z. s tým, že následne už vo veci na pojednávaní dňa 06. 02. 2020 nevykonával ďalšie dokazovanie, len dal priestor na prednesy a oboznámil sa so záverečným prednesom jeho právnej zástupkyne, ktorý doručila súdu v písomnej podobe, keď uvedeným postupom súd porušil jeho právo na spravodlivý proces, keďže súd prvej inštancie má povinnosť vždy uviesť predbežné právne posúdenie veci tak, aby rozhodnutie vo veci samej nebolo pre strany prekvapivé a mali možnosť v konaní reagovať (§ 181 ods. 2 C. s. p.). Namietol, že mu bolo toto právo odňaté, nakoľko po oboznámení sa s predbežným právnym názorom súdu už nepovažoval za potrebné súdu predkladať ďalšie dôkazy či dopĺňať svoju právnu argumentáciu, keďže vychádzajúc z predbežného právneho názoru, mal za to, že súd sa s jeho argumentáciou stotožnil a žalobe vyhovie, keďže žalovaný už po prednesení predbežného právneho názoru žiadne ďalšie dôkazy nepredkladal. Uviedol, že za vadu konania považuje aj proces hodnotenia dôkazov v tejto právnej veci, ktorý nie je v súlade s ust. § 191 C. s. p., nakoľko súd prvej inštancie v tejto právnej veci pri hodnotení vykonaných dôkazov neprejavil objektívny postup, nevyužil všetky dostupné zdroje zisťovania skutkového základu pre rozhodnutie a nehodnotil vykonané dokazovanie starostlivo tak, aby prihliadol na všetko, čo počas konania vyšlo najavo, a preto jeho postup a následné rozhodnutie, ktoré touto vadou zaťažil, je tak v príkrom rozpore so zákonom. Vytkol súdu prvej inštancie nepresvedčivosť napadnutého rozsudku a poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 01. 12. 2015, č. k. III. ÚS 90/2015-40, nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 08. októbra 2015, sp. zn. III. ÚS 880/15, keď súd prvej inštancie špecifiká rozloženia dôkazného bremena v antidiskriminačných sporoch ignoroval, neprihliadol na jeho argumenty a judikatúru, na ktorú poukazoval a vo svojom rozhodnutí stroho konštatoval, že neunesol svoje dôkazné bremeno v tom smere, že by v žalobe oznámil súdu skutočnosti, z ktorých by bolo dôvodné usudzovať porušenie zásady rovnakého zaobchádzania (ods. 20 rozsudku). Uviedol, že je zarážajúce, že súd prvej inštancie neakceptoval fakt, podporený radou rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj rozhodnutiami vnútroštátnych súdov, na ktoré v priebehu konania odkazoval, že segregované vzdelávanie rómskych detí v etnicky a sociálne homogénnej škole umiestnenej v blízkosti lokality obývanej výlučne osobami rómskej etnickej príslušnosti vždy samo o sebe na prvý pohľad (prima facie) predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania s tým, že v rozpore so zákonom a ustálenou rozhodovacou od neho vyžadoval nielen to, aby preukázal také skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (čo urobil, keď tvrdil a preukázal, že predmetnú modulovú základnú školu navštevujú výlučne deti rómskeho etnického pôvodu, čo žalovaný v konaní ani nerozporoval a ani súd túto skutočnosť nepovažoval za spornú), ale ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, súd prvej inštancie od neho očakával aj preukázanie motivácie žalovaného (ods. 22 rozsudku). Namietol, že nebol povinný produkovať relevantné dôkazy o motivácii žalovaného a ani o porušení zásady rovnakého zaobchádzania v celej jej obsahovej náplni, nakoľko tá je tvorená o. i. aj kvalifikovaným dôvodom údajnej diskriminácie (§ 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona), ktorý nemusí preukázať, postačuje, ak súdu oznámi skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že pohnútkou diskriminačného konania je napr. jeho rasa či etnický pôvod (IV.

ÚS 16/09, III. ÚS 90/2015), čo v konaní splnil. Poukázal na skutočnosť, že dôkazná situácia v antidiskriminačných sporoch je typická tým, že požiadavka, aby žalujúca strana musela preukázať, že bola diskriminovaná práve a výlučne pre svoj rasový (etnický) pôvod, a nie z iného dôvodu, je celkom zjavne nesplniteľná, lebo preukázať motiváciu (pohnútku) žalovanej strany je z povahy veci vylúčené [nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 37/04 z 26. apríla 2006 (419/2006 Sb., N 92/41 SbNU 173)] s tým, že pretrvávajúce nedostatky v rozhodovacej činnosti slovenských súdov, ktoré mnohokrát nedokážu poskytnúť diskriminovaným osobám účinnú právnu ochranu a vyžadujú od nich preukazovanie skutočností, ktoré má v antidiskriminačných súdnych konaniach preukazovať žalovaná strana, dlhodobo vytýkajú Slovensku aj Výbory OSN, ktoré dohliadajú nad dodržiavaním záväzkov z medzinárodných zmlúv záväzných pre SR. Uviedol, že nesprávnu aplikáciu inštitútu obráteného dôkazného bremena (t. j. sporného ustanovenia § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona) slovenským súdom vytkli nielen vo svojich záverečných zisteniach, ale aj v rozhodnutiach o individuálnych sťažnostiach, konkrétne napr. Výbor OSN na odstránenie rasovej diskriminácie (CERD) v jeho rozhodnutí zo dňa 04. 12. 2015, CERD/C/88/D/56/2014, v prípade sťažovateľky V. S. a Výbor OSN pre odstránenie diskriminácie žien (CEDAW) v jeho rozhodnutí zo dňa 07. 11. 2016, CEDAW/C/65/D/66/2014, v prípade sťažovateľky D.S a znovu zdôraznil, že podľa § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona postačuje oznámiť konajúcemu súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo, čo splnil a tým malo v konaní pred súdom prvej inštancie dôjsť k presunu dôkazného bremena na žalovaného, ktorý mal preukazovať, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušil. Žalobca v dôvodoch svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že nesprávnym výkladom a aplikáciou ustanovení antidiskriminačného zákona súdom prvej inštancie, však podľa jeho názoru, k presunu dôkazného bremena na žalovaného ani nedošlo, čo považuje za alarmujúce, a o to viac paradoxné je v tejto súvislosti konštatovanie súdu, že žalovaný predloženými dôkazmi preukázal, že zásadu rovnakého zaobchádzania v danom prípade neporušil. Namietol, že súd prvej inštancie tak nesprávne ústavne nekonformným spôsobom a v rozpore s právom EU, interpretoval vnútroštátne právne normy, najmä ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona, týkajúce sa presunu dôkazného bremena a nesprávne taktiež vyhodnotil rozsah dôkazného bremena, ktorý nesie žalobca a ktorý nesú žalovaní v antidiskriminačných sporoch. Vytkol súdu prvej inštancie, že sa pri rozhodovaní o podanej žalobe nevysporiadal s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva ani rozhodnutiami vnútroštátnych súdov v obdobných prípadoch namietanej diskriminácie z dôvodu etnickej príslušnosti, na ktoré v konaní poukazoval, a s ktorými je jeho rozhodnutie v príkrom rozpore, zároveň sa v rámci hodnotenia dôkazov nedostatočne vysporiadal s dôkazmi, ktoré jednoznačne preukazovali znevýhodňovanie rómskych detí vzdelávaných v etnicky homogénnych triedach a porušovanie zásady rovnakého zaobchádzania, a to najmä pokiaľ ide o ním predložený odborný sociálno-psychologický posudok Prof. PhDr. Jany Plichtovej, či odborné stanovisko Doc. PaDr. Alice Petrasovej, PhD a odborné sociologické stanovisko Mgr. Ing. Daniela Škoblu, PhD (podanie zo dňa 16. 04. 2019), keď konštatoval, že tieto majú všeobecný charakter a na danú vec sa nevzťahujú, avšak z odôvodnenia rozsudku nie je zřejmé, na

základe akých skutočností súd dospel k uvedenému záveru. Namietol, že opomenutie súdu vysporiadať sa s uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou a dôkazmi predloženými žalobcom, ako aj opomenutie vysporiadať sa s dopadom segregovaného vzdelávania na etnickom základe na jednotlivcov i spoločnosť ako takú, či ignorovanie faktu, že segregované vzdelávanie samo o sebe predstavuje nerovné zaobchádzanie, nemožno akceptovať a predstavuje závažný nedostatok v jeho konaní a rozhodnutí o žalobe, pričom uvedené malo za následok nesprávny záver o tom, či vzdelávanie rómskych detí v etnicky homogénnej škole v blízkosti lokality obývanej výlučne osobami rómskej etnickej príslušnosti je alebo nie je skutočnosťou, z ktorej možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (§ 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona). Vytkol súdu prvej inštancie, že svojím neprípustným selektívnym prístupom k hodnoteniu dôkazov zreteľne neprihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, tak ako mu to ukladá § 191 C. s. p. a prihliadal na skutočnosti, ktoré boli a sú pre rozhodnutie o veci právne irelevantné s tým, že nevenoval náležitú pozornosť skutočnostiam relevantným vo vzťahu k predmetu antidiskriminačného konania a namiesto právne významných skutočností sa bezdôvodne zaoberal právne bezvýznamnými skutočnosťami uvádzanými žalovaným, a to aj napriek jeho námietkam o ich irelevantnosti pre rozhodnutie o veci, ktoré vôbec v rámci hodnotenia dokazovania nevyhodnotil. Uviedol, že aj napriek tomu, že v súlade s ustálenou judikatúrou ESLP a vnútroštátnych súdov, poukázal na irelevantnosť hneď niekoľkých z nich, napr. žalovaným uvádzaný demografický vývoj, ktorý v konaní označoval za prirodzený, či zdanlivo slobodná voľba zákonného zástupcu rómskeho dieťaťa a zvoliť pre svoje dieťa inú školu, kladný prístup pedagogického personálu k žiakom, či dosiahnuté ocenenia školy, súd prvej inštancie nimi vo svojom rozhodnutí argumentuje a bez vyhodnotenia jeho námietok si ich osvojil, a preto nesprávnym procesným postupom, neobjektívnym hodnotením dokazovania významnou mierou zasiahol do jeho základného práva na súdnu ochranu a do jeho práva na spravodlivé súdne konanie, keďže dôkazné prvky svedčiace v prospech žalovaného súd prvej inštancie kládol do popredia a v podstate iba na nich založil svoje zamietavé rozhodnutie o žalobe a vyhol sa hodnoteniu skutočností svedčiacich v jeho prospech, a tým ich ani nemohol hodnotiť v súvislosti s ostatnými dôkazmi. Poukázal na skutočnosť, že nakoľko súd prvej inštancie opomenul dôležité skutočnosti prípadu, logicky ich do dôvodov svojho meritórneho rozhodnutia ani nepojal a nevyhodnotil ich, a preto sa jeho rozsudok stáva nedostatočne odôvodneným, a to v ústavne významnej miere, keď aj z hľadiska kvality odôvodnenia je preto odvolaním napadnutý rozsudok ústavne netolerovateľný. Vytkol súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci, spočívajúce v nesprávnej interpretácii diskriminácie vo forme segregácie, ktorú je možné v súlade s článkom 3 Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (“UN CERD”) kvalifikovať ako formu diskriminácie per se, ktorá vzniká tiež de facto akumuláciou osôb menšinového etnika napríklad v prostredí školy, bez ohľadu na to, či sa tak stalo so zlým úmyslom alebo nie, keď prístup UN CERD zodpovedá štandardom Európskeho súdu pre ľudské práva, tak ako ich súd zhrnul v rozsudku Lavida a ostatní proti Grécku (rozsudok zo dňa 30. 05. 2013, sťažnosť č. 7973/10), na ktorý v priebehu konania poukazoval. Poukázal na závažný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia, spočívajúci v tom, že súd nepostupoval ani v súlade s ust. § 220

ods. 3 C. s. p., podľa ktorého, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. K tvrdeniu súdu prvej inštancie, že sa s jeho právnym názorom, že samotné vzdelávanie rómskych detí v etnicky a sociálne homogénnej škole predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania nestotožnil, uviedol, že vzdelávanie rómskych detí v etnicky segregovaných podmienkach navyše v danom prípade aj v blízkosti segregovanej lokality obývanej tiež výlučne osobami rómskej etnickej príslušnosti bez ďalšieho predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a štátne inštitúcie majú tzv. pozitívnu povinnosť prijímať opatrenia na odstránenie segregácie a na jej predchádzanie do budúcnosti a poukázal na skutočnosť, že tieto závery vyplývajú okrem iného aj z ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä citované rozhodnutia z rozhodnutia Komory ESLP vo veci Lavidá a ostatní proti Grécku z 30. 05. 2013, sťažnosť č. 7973/10 a ďalších v žalobe a podaniach žalobcu citovaných rozhodnutí ESLP, a tiež z rozhodnutí slovenských súdov, ako napr. rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 05. 12. 2011, sp. značka 25C/133/2010, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. 10. 2012, sp. značka 20Co/125/2012 a 20Co/126/2012, rozsudku Okresného súdu v Prešove zo dňa 22. 10. 2012, sp. zn. 25C/1/2012 a súvisiacimi rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. 03. 2018, sp. zn. 13Co/38/2017 a Najvyššieho súdu SR zo dňa 19. 04. 2017, sp. zn. 5 Cdo 18/2015. Vytkol súdu prvej inštancie že na uvedené rozhodnutia neprihliadal a vo svojom rozhodnutí ich odignoroval s tým, že záver súdu a jeho právna kvalifikácia, že vzdelávanie rómskych detí v čisto rómskej škole blízko marginalizovanej rómskej komunity samo osebe nepredstavuje diskrimináciu a štátne inštitúcie nemajú pozitívnu povinnosť odstraňovať segregáciu, či jej predchádzať, tak predstavuje významný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najmä ESLP a odôvodnenie jeho rozhodnutia tak musí obsahovať aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Uviedol, že má za to, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a jeho právna kvalifikácia segregácie je v príkrom rozpore s citovanými rozhodnutiami a ustálenou rozhodovacou praxou súdov, no odôvodnenie jeho rozhodnutia neobsahuje nielenže dôkladné, ale vôbec žiadne odôvodnenie tohto odklonu. Poukázal na ďalekosiahle negatívne dôsledky napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v spoločnosti ako takej, keď v dôsledku dlhodobého zlyhávania zodpovedných štátnych inštitúcií v oblasti inklúzie znevýhodnených príslušníkov a príslušníčok rómskej menšiny, existuje nespore množstvo základných škôl, ktoré navštevujú výlučne rómske deti a tieto sú tiež postavené v blízkosti marginalizovaných rómskych komunit, pričom aj v týchto lokalitách má situácia podobný charakter ako v prejednávanej veci a je nespore rovnako nezákonná ako v prejednávanej veci, pričom školy a samosprávy ako zriaďovatelia sa však pri odstraňovaní tohto nezákonného stavu bez aktívnej podpory štátu a jeho inštitúcií nezaobídu. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol, tak navyše predstavuje nebezpečný odkaz všetkým zodpovedným subjektom, že segregované vzdelávanie rómskych detí je zákonné a štátne inštitúcie nemajú povinnosť ho prijímaním účinných opatrení odstraňovať, či mu predchádzať, čo je neprípustné. Namietol, že súd prvej inštancie nesprávne pochopil právny koncept segregácie ako formy diskriminácie a povinnosti vyplývajúce v tomto smere tiež z tzv. smernice o rasovej rovnosti Európskej únie (smernica Rady č. 2000/43/ES z 29. júna

2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, ďalej tiež „Smernice“) v spojení s Chartou základných práv Európskej únie, pričom v priebehu konania aj navrhol, aby sa v prípade pochybností a nutnosti výkladu obrátil s prejudiciálnymi otázkami na Súdny dvor EU, tento jeho návrh však súd prvej inštancie uznesením zo dňa 06. 02. 2020 zamietol, avšak v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné smernicu ako aj domácu aplikáciu práva Európskej únie prostredníctvom antidiskriminačnej legislatívy interpretovať tak, že kompetentné orgány štátu sú zodpovedné nie len za segregáciu, ktorá vznikla ich úmyselným konaním, ale aj za segregáciu, ktorá vznikla ich nedbalosťou, alebo nečinnosťou. Poukázal na to, že v priebehu konania tvrdil, že v súlade s Dohovorom o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (čl. 3), segregácia je sama o sebe diskrimináciou a zo samej podstaty segregácie vzniká chráneným jednotlivcom ujma, a preto nie je nutné preukazovať špecifické ďalšie znevýhodnenie pre konštatovanie diskriminácie v zmysle článku 2 rasovej smernice Európskej únie s tým, že tieto otázky, aj keď sú zjavne otázkami efektívnej implementácie tejto smernice, neboli doposiaľ riešené judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a preto je toho názoru, že vyriešenie týchto otázok je pre rozhodnutie o jeho odvolaní v súlade s európskou legislatívou esenciálne. Žalobca vo svojom odvolaní preto v súlade s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie navrhol predložiť v súvislosti s rozhodnutím o jeho odvolaní nasledujúce predbežné otázky: 1/ Je vzdelávanie rómskych detí v čisto rómskej škole na ZŠ Muránska Dlhá Lúka postavenej v blízkosti marginalizovanej rómskej komunity Rúbanka, tak ako to vyplýva zo skutkového stavu tohto prípadu diskrimináciou v znení Smernice Rady č. 2000/43/ES z 29. júna 2000, najmä článku 3 jej Preambuly a tiež zákazu diskriminácie a segregácie podľa čl. 3 Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä v prípade Lavid a ostatní proti Grécku, rozsudok z 28.5.2013, číslo sťažnosti 7973/10, § 73? 2/ V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku č. 1. má byť segregácia považovaná za priamu diskrimináciu podľa článku 2.2.a Rasovej smernice)? 3/ Postačujú skutočnosti tvrdené žalobcom v prejednávanej právnej veci na presun dôkazného bremena na žalovaných (najmä s poukazom na rozsudok SDEU v prípade “CHEZ Razpredelenie Bulgaria” AD v Komisia za zashtita ot diskriminatsia z 16.7.2015, ods. 84, 87, 108 a 125)? 4/ V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku musí žalobca v danom prípade preukazovať menej priaznivé zaobchádzanie alebo znevýhodnenie spôsobené segregáciou vo vzťahu ku konkrétnym osobám, alebo pre konštatovanie diskriminácie postačuje predloženie prima facie dôkazov, z ktorých na prvý pohľad vyplýva negatívny dopad segregovaného vzdelávania na spoločnosť a jednotlivcov, akým v prejednávanej veci boli odborné stanoviská odborníka a odborníček z odborov psychológia, pedagogika a sociológia potvrdzujúce jednoznačne negatívny dopad takéhoto vzdelávania na rómske deti, ale aj na deti z majority a spoločnosť ako takú? 5/ Ak Súd rozhodne, že skutkové okolnosti prípadu predstavujú diskrimináciu v zmysle Rasovej smernice, sú podľa Rasovej smernice relevantné vnútroštátne inštitúcie (žalovaný) povinné prijať také účinné, primerané a odradzujúce opatrenia, ktoré povedú k odstráneniu diskriminácie rómskych detí a jej predchádzaniu do budúca (článok 15 Rasovej Smernice, s

odkazom na rozsudok SDEU v prípade Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti Firma Feryn NV zo dňa 10. 07. 2008, najmä §§ 35 - 40, čl. 52 a nasl. Preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä rozsudku v prípade Horváth a Kiss proti Maďarsku zo dňa 29. 01. 2009, číslo sťažnosti 11146/11, § 104-105 a rozsudok v prípade Lavida a ostatní proti Grécku zo dňa 28. 05. 2013, sťažnosť č. 7973/10, § 73)?

3.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť a návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie nepodať. Uviedol, že s obsahom a dôvodmi odvolania nesúhlasí a má za to, že v danej veci nie sú naplnené dôvody odvolania podľa § 365 C. s. p. s tým, že cieľom predbežného právneho posúdenia veci nebolo konštatovať porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, ale poukázať na ustanovenia antidiskriminačného zákona, podľa ktorého bude súd vec právne posudzovať (§ 2 ods. 1 a § 2a antidiskriminačného zákona), keď uvedené súd upresnil priamo na pojednávaní konanom dňa 05. 11. 2019 s tým, že právo na spravodlivý súdny proces nezahŕňa právo strany, aby súd rozhodol totožne so svojím predbežným právnym posúdením veci. Poukázal na skutočnosť, že v danej veci nebolo porušené ani právo žalobcu doplniť dokazovanie, keďže súd na pojednávaní konanom dňa 05. 11. 2019 nevyhlásil dokazovanie za skončené, keďže tak urobil až na pojednávaní konanom dňa 06. 02. 2020 tesne pred vyhlásením rozsudku. Nesúhlasil s tvrdeniami žalobcu, že konanie trpí vadou z dôvodu svojvôle hodnotenia dôkazov v rozpore s § 191 C. s. p. a že súd zasiahol do práva žalobcu na spravodlivý proces a poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 277/2018 - 55 zo dňa 13. 11. 2018, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 193/2013-14 zo dňa 19. 03. 2013 s tým, že odôvodnenie rozsudku je v súlade s § 191 a § 220 ods. 2 C. s. p., s nálezom ústavného súdu a s uznesením NS. Poukázal na skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané segregované vzdelávanie, preto sú tvrdenia žalobcu irelevantné, nakoľko žalobca neuviedol, ktoré konkrétne rozhodnutia európskych či vnútroštátnych súdov uvádzajú, že vzdelávanie detí v etnicky a sociálne homogénnej škole umiestnenej v blízkosti lokality obývanej výlučne osobami etnickej príslušnosti na prvý pohľad (primá facie) predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že súd prvej inštancie očakával od žalobcu aj preukázanie motivácie žalovaného (ods. 22 rozsudku), nakoľko z rozsudku vyplýva, že súd na základe vykonaných dôkazov nezistil segregáciu, pričom uvedený dôvod bol súd v konaní povinný skúmať, pretože posudzoval vec podľa § 2 antidiskriminačného zákona, ako to uviedol v predbežnom posúdení veci. Poukázal na to, že z odsekov 6. a 8. odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd skúmal rozsudky uvedené v bode 37. a 41. odvolania, a preto nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že na uvedené rozhodnutia neprihliadal a vo svojom rozhodnutí ich odignoroval s tým, že rozsudok nepredstavuje ani odklon od ustálenej

rozhodovacej praxe, o čom svedčí rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4Co/260/2017 (ide o spisovú značku, pozn. odvolacieho súdu) a rozsudok Okresného súdu v Prešove, č. k. 29C/14/2016 (spisová značka), ktorých predmetom sú skutkovo podobné právne veci a vzhľadom na to, že súd rozhodol v súlade s uvedenou rozhodovacou praxou súdov, k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe v uvedenom prípade nedošlo, pričom judikatúra, na ktorú odkazuje žalobca v odvolaní, sa týka skutkovo odlišných vecí, preto ju nemožno na daný prípad aplikovať a neobsahuje skutočnosti, ktorými žalobca odklon odôvodňuje. K odvolaniu žalobcu (osobitne k bodom 44. a 45. odvolania) uviedol, že prejednáváná vec sa týka výlučne ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke, a nie iných základných škôl a výrok rozsudku zaväzuje výlučne strany sporu, a preto tvrdenia žalobcu uvedené v bodoch 44. a 45. odvolania považuje za irelevantné a ničím nepodložené, keď navyše, súd v rozsudku neuviedol, že segregácia je zákonná (súd uviedol, že ju v konaní nezistil), preto odmietol tvrdenie žalobcu, že rozsudok obsahuje nebezpečný odkaz schvaľujúci segregáciu. K návrhu žalobcu na začatie prejudiciálneho konania žalovaný poukázal na článok 267 ZFEÚ (pôvodný článok 234 ZES) s tým, že otázky položené žalobcom nespĺňajú znaky prejudiciálnych otázok podľa článku 267 ZFEÚ, sú v rozpore so zákonom a s príslušnou európskou judikatúrou, keď cieľom otázok žalobcu nie je výklad zmlúv a právnych aktov EÚ, ale potvrdenie odpovedí, ktoré sú už v otázkach obsiahnuté, čo je v rozpore s účelom prejudiciálnych otázok. K prvej otázke žalobcu, ktorú žiada ako prejudiciálnu riešiť (Je vzdelávanie rómskych detí v čisto rómskej škole na ZŠ Muránska Dlhá Lúka postavenej v blízkosti marginalizovanej rómskej komunity Rúbanka, tak ako vyplýva zo skutkového stavu tohto prípadu, diskrimináciou v znení Smernice Rady č. 2000/43/ES z 29. júna 2000, najmä článku 3 jej Preambuly a tiež zákazu diskriminácie a segregácie podľa čl. 3 Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä v prípade Lavid a ostatní proti Grécku, rozsudok z 28. 05. 2013, číslo sťažnosti 7973/10, § 73?), poukázal na odsek 19 rozsudku SDEU v prípade Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti Firma Feryn NV zo dňa 10. 07. 2008 (ďalej len „rozsudok Feryn“), podľa ktorého, cit.: “Na úvod je namieste pripomenúť, že článok 234 ES neumožňuje Súdnu dvoru uplatniť predpisy Spoločenstva na konkrétny prípad, ale môže sa iba vyjadriť k výkladu Zmluvy ES a aktov prijatých inštitúciami Európskeho spoločenstva (pozri najmä rozsudky z 15. júla 1964, van der Veen, 100/63, Zb. s. 1105, 1121, a z 10. mája 2001, Veedfald, C-203/99, Zb. s. 1-3569, bod 31), z čoho vyplýva, že cieľom uvedenej otázky žalobcu nie je, aby sa Súdny dvor EÚ vyjadril k výkladu Zmluvy ES a aktov prijatých inštitúciami Európskeho spoločenstva, ale aby rozhodol konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii tohto súdu. K rozsudku ESIP vo veci Lavid a ostatní proti Grécku z 28. 05. 2013, číslo sťažnosti 7973/10, uviedol, že ho nepovažuje za relevantný pre posúdenie veci, o ktorú v konaní ide, nakoľko sa tento prípad týkal rómskych detí, ktoré sa vzdelávali v samostatnej, etnicky homogénnej škole a neboli prijímané na okolité školy, pričom hlavným dôvodom ich neprijímania bol rovnako odpor zo strany rodičov nerómskych detí, ktoré navštevovali okolité školy v danej lokalite, a preto Európsky súd rozhodol, že rozmiestnenie rómskych detí do zmiešaných tried v iných školách a prepracovanie školských obvodov z dôvodu opozície rodičov nerómskych žiakov,

nemôže byť objektívne ospravedliteľné legitímnym cieľom. Poukázal na to, že vo veci ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke ide o skutkovo úplne odlišnú situáciu, nakoľko sa žiaci v škole vzdelávajú z dôvodu ich príslušnosti k spádovej škole, ktorá je určená tak pre rómskych, ako aj pre nerómskych žiakov, pričom uvedenú školu navštevujú žiaci preto, lebo majú v školskom obvode školy trvalý pobyt a ich zákonní zástupcovia pre nich nevybrali inú základnú školu. Poukázal na vyjadrenie Okresného úradu Banská Bystrica, odboru školstva zo dňa 04. 10. 2018, z ktorého vyplýva, že žiadna z okolitých škôl v Muráni, Revúcej a Sirku, nachádzajúcich sa v okruhu 25 km od obce Muránska Dlhá Lúka, doposiaľ neodmietla žiadneho žiaka z Muránskej Dlhej Lúky, ktorý k nej prišiel na zápis a uvedené školy vyhovelí všetkým žiadostiam rodičov o prijatie žiakov z Muránskej Dlhej Lúky, keď aj z vyjadrenia riaditeľa školy PaedDr. Norberta Holéczyho vyplýva, že škola sa snaží pritiahnuť a udržať deti z majority, avšak majorita zásadne odmieta spoločnú edukáciu a prax s tým, že etnické zloženie školy je dané zastúpením rómskych detí od 0 do 14 rokov v obci Muránska Dlhá Lúka, kde počet detí rómskeho etnika v danom veku je 153 a počet detí nerómskeho etnika je 59, a preto uvedené väčšinové zastúpenie rómskych žiakov v škole je dané úplne inými skutočnosťami ako v prípade Lavidu a ostatní proti Grécku, na ktorý žalobca odkazuje. K otázke 2/ (V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku č. 1. má byť segregácia považovaná za priamu diskrimináciu podľa článku 2.2. a Rasovej smernice?) žalovaný poukázal na § 202 ods. 2 C. s. p. (Svedkovi sa nesmú klásť otázky, ktoré navádzajú na odpoveď, otázky klamlivé, otázky nesúvisiace s predmetom konania ani otázky, ktoré by obsahovali skutočnosti, ktoré sa majú zistiť až z jeho výpovede) s tým, že aj keď adresátom prejudiciálnej otázky nie je svedok, uvedená otázka má charakter kapcióznej otázky, pretože predpokladá existenciu segregácie v škole, ktorá nebola príslušným orgánom preukázaná a zároveň ide o sugestívnu otázku, pretože navádza na odpoveď, že údajná segregácia má byť považovaná za priamu diskrimináciu, keď z uvedenej otázky navyše nevyplýva, ako súvisí s predchádzajúcou prejudiciálnou otázkou, v ktorej sa o segregácii nehovorí, a čo konkrétne má žalobca na mysli pod pojmom „segregácia“. K otázke 3/ (Postačujú skutočnosti tvrdené žalobcom v prejednávanej právnej veci na presun dôkazného bremena na žalovaného (najmä s poukazom na rozsudok SDEU v prípade “CHEZ Razpredelenie Bulgaria” AD v Komisia za zashtita ot diskriminatsia z 16. 07. 2015, ods. 84, 87, 108 a 125?), žalovaný uviedol, že otázka je neurčitá, pretože z nej nie je zrejmé, ktoré konkrétne skutočnosti tvrdené žalobcom majú postačovať na presun dôkazného bremena na žalovaného a zároveň z nej nie je zrejmé, ako s uvedenou prejudiciálnou otázkou súvisia body 84, 87, 108 a 125 rozsudku SDEU v prípade “CHEZ Razpredelenie Bulgaria” AD v Komisia za zashtita ot diskriminatsia z 16. 07. 2015 (ďalej len „rozsudok Bulgaria“), ktorého body 84, 87, 108 a 125 sa netýkajú presunu dôkazného bremena, preto je odkaz na uvedené časti rozsudku zmätočný s tým, že ani nie je aplikovateľný na prejednanú vec, nakoľko sa týka okolností, keď sú v mestskej časti obývanej prevažne osobami rómskeho pôvodu všetky elektromery umiestnené na elektrických stĺpoch siete vysokého napätia vo výške 5 až 7 metrov, pričom v ostatných mestských častiach sa elektromery umiestňujú vo výške menej ako dva metre. K otázke 4/ (V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku musí žalobca v danom prípade preukazovať menej priaznivé zaobchádzanie alebo znevýhodnenie spôsobené segregáciou vo vzťahu ku

konkrétnym osobám, alebo pre konštatovanie diskriminácie postačuje predloženie primá facie dôkazov, z ktorých na prvý pohľad vyplýva negatívny dopad segregovaného vzdelávania na spoločnosť a jednotlivcov, akým v prednávanej veci sú odborné stanoviská odborníka a odborníčkou z odborov psychológia, pedagogika a sociológia potvrdzujúce jednoznačne negatívny dopad takéhoto vzdelávania na rómske deti, ale aj na deti z majority a spoločnosť ako takú ?) žalovaný uviedol, že má charakter kapcióznej otázky, pretože predpokladá existenciu segregácie v škole, ktorá nebola príslušným orgánom preukázaná. K otázke 5/ (Ak Súd rozhodne, že skutkové okolnosti prípadu predstavujú diskrimináciu v zmysle Rasovej smernice, sú podľa Rasovej smernice relevantné vnútroštátne inštitúcie (žalovaný) povinné prijať také účinné, primerané a odradzujúce opatrenia, ktoré povedú k odstráneniu diskriminácie rómskych detí a jej predchádzaniu do budúcnosti?, článok 15 Rasovej Smernice, s odkazom na rozsudok SDEU v prípade Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti Firma Feryn NV zo dňa 10. 07. 2008, najmä §§ 35 - 40, čl. 52 a nasl. Preambuly Charty základných práv EÚ a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä rozsudku v prípade Horváth a Kiss proti Maďarsku zo dňa 29. 01. 2009, číslo sťažnosti 11146/11, § 104-105 a rozsudok v prípade Laviida a ostatní proti Grécku zo dňa 28. 05. 2013, sťažnosť č. 7973/10, § 73) žalovaný uviedol, že v prípade tejto otázky nie je možné očakávať od Súdneho dvora rozhodnutie, či vnútroštátne inštitúcie sú relevantné na povinnosť prijať účinné, primerané a odradzujúce opatrenia na odstránenie diskriminácie rómskych detí a jej predchádzaniu do budúcnosti, nakoľko takto položená otázka a jej zodpovedanie nepatrí do kompetencie Súdneho dvora EÚ, jedná sa o otázku, ktorú môže posudzovať výlučne vnútroštátny súd, navyše „opatrenia“ nie sú žalobcom žiadnym spôsobom špecifikované a v súvislosti s otázkami žalobcu poukázal na uznesenie Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 21C/698/2015 zo dňa 06. 02. 2015, podľa ktorého, cit.: „Vzhľadom na charakter položených otázok, ktoré žalobca žiada predložiť Súdnemu dvoru EÚ na zodpovedanie vyplýva, že sa jedná o otázky priamo sa vzťahujúce na prejednávajúcu vec — vzdelávanie rómskych detí v ZŠ v Muránskej Dlhej Lúke, pričom spôsob položených otázok uvedených pod a/ a b/ skutočne má charakter otázok kapcióznych založených výlučne na skutkových tvrdeniach žalobcu; navyše uvádzaný prípad Lavida a ostatní proti Grécku sa netýka totožných skutkových dôvodov namietaného porušenia zásady rovnakého zaobchádzania u rómskych detí ako v prípade prejednávanej veci č. k. 21C/698/2015 (spisová značka, pozn. odvolacieho súdu).

4.

Žalobca, ktorému bolo vyjadreniu žalovaného k jeho odvolaniu doručené dňa 26. 08. 2020, sa k nemu nevyjadril.

5.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa ust. § 379 a ust. § 380 ods. 1 C. s. p., túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania

(ust. § 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. októbra 2021 podľa ust. § 378 ods. 1 v spojení s ust. § 219 ods. 3 C. s. p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (ust. § 383 C. s. p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom.

6.

Podľa § 387 ods. 2 zákona. C. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7.

S poukazom na citované ustanovenie, prihliadnuc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, sa odvolací súd nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým žalobu žalobcu zamietol.

8.

Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

9.

K odvolacej námietke žalobcu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V prejednáwanej veci však odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie za správne.

10.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že požiadavka, aby súd v civilnom sporovom súdnom konaní vychádzal zo skutočného stavu veci je vyslovená tak v Ústave SR, ako i v jednotlivých ustanoveniach Civilného sporového poriadku a vyjadruje základnú zásadu občianskeho súdneho procesu, t. j. zásadu materiálnej pravdy, ktorá znamená to isté, ako zásada objektívnej pravdy. Je totiž procesnou požiadavkou, aby poznatky súdu o skutočnostiach boli v súlade s objektívnou realitou, pričom pojem skutočný stav veci je totožný s výrazom rozhodné skutočnosti. Pre poznávaciu činnosť súdu o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie, teda i pre procesné dokazovanie sú vždy nutné tvrdenia o takých skutočnostiach. To vyplýva z toho, že sa v procese dokazuje súdu pravdivosť tvrdenia o takých skutočnostiach, o ktorých sa súd dozvedá z prednesov strán sporu, z vykonaného dokazovania, ako i inými možnými spôsobmi, pričom zákon stranám ukladá povinnosť objasniť všetky potrebné skutočnosti a označiť k nim potrebné dôkazné prostriedky (ide o povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú) s tým, že okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

11.

Podľa § 191 C. s. p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C. s. p.). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil, stručne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v

logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nález súdu.

12.

Okolnosti namietané žalobcom v podanom odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu, ktorý zodpovedajúcim spôsobom vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania a správne posúdil unesenia dôkazného bremena stranami sporu konfrontujúc ho s ust. § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. Súd prvej inštancie dokazovanie vyhodnotil logicky a zákonným spôsobom a je nutné poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/O4), keď právo na spravodlivý proces neznamená ani právo strany na to, aby bolo súdom rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04) a nepatrí sem ani právo strany sporu dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Ako bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie správne právne posúdil, že skutočnosti, ktoré oznámil žalobca, nepreukázali porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, keďže konanie žalovaného nenaplnilo znaky segregácie pre absentujúci cieľ oddelenia rómskych detí od detí nerómskych, z dôvodu ktorého nebol žalovaný povinný preukazovať neporušenie tejto zásady a súd prvej inštancie nebol povinný svoje rozhodnutie vo veci konfrontovať so žalobcom predkladanou súdnou judikatúrou, nakoľko táto vychádzala z iného základu veci a z iných skutkových okolností.

13.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorý je občianskym združením zameraným aj na ochranu pred diskrimináciou a ktorou sa domáhal určenia, že žalovaný porušil zásadu rovnakého zaobchádzania vzdelávaním rómskych detí v etnicky homogénnej škole v Základnej škole v Muránskej Dlhej Lúke a tým, že neprijal účinné preventívne opatrenia na ochranu pred diskrimináciou a opatrenia na odstránenie diskriminácie rómskych detí na základe ich etnického pôvodu, keď dospel k záveru, že žalobca v konaní dôkazné bremeno a nepreukázal diskriminačné konanie žalovaného.

14.

Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu v podanom odvolaní, že v antidiskriminačných sporoch je rozloženie dôkazného bremena špecifické, keďže žalobca nie je povinný produkovať relevantné dôkazy o porušení zásady rovnakého zaobchádzania v celej jej obsahovej náplni, ktorá je tvorená aj kvalifikovaným dôvodom údajnej diskriminácie (§ 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona), ktorý žalobca nemusí preukázať, nakoľko postačuje,

ak súdu oznámi skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že pohnútkou diskriminačného konania je napr. jeho rasa či etnický pôvod (IV. ÚS 16/09).

15.

Dôkazná situácia v antidiskriminačných sporoch je totiž typická tým, že požiadavka, aby žalujúca strana musela preukázať, že konaním žalovaného došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania práve a výlučne pre rasový (etnický) pôvod, a nie z iného dôvodu, je celkom zjavne nesplniteľná, lebo preukázať motiváciu (pohnútku) žalovanej strany je z povahy veci vylúčené. Preto podľa § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona postačuje oznámiť konajúcemu súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

16.

Nebolo však možné súhlasiť s tvrdením žalobcu v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie tieto špecifiká rozloženia dôkazného bremena v tomto spore neakceptoval, nakoľko z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo vyhodnotenie zisteného skutkového stavu prvoinštančným súdom a vykonaného dokazovania spôsobom, že zo žalobcom označených skutočností, z ktorých vyvodil porušenie zásady rovnakého zaobchádzania žalovaným, nezistil diskriminačné konanie žalovaného, z čoho jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie v súlade s ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona dospel k záveru, že žalovaný preukázal, že zásadu rovnakého zaobchádzania svojim konaním neporušil, resp. nekonaním, teda tým, že neprijal účinné preventívne opatrenia na ochranu pred diskrimináciou a opatrenia na odstránenie diskriminácie rómskych detí na základe ich etnického pôvodu.

17.

Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré tvrdenia žalobcu nepreukázal a z akých skutkových zistení vyvodil, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno o preukázaní tej skutočnosti, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcovi.

18.

Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní argumentoval, že porušenia zásady rovnakého zaobchádzania sa žalovaný dopustil tým, že postavil modulovú školu v roku 2015 v Muránskej Dlhej Lúke v tesnej blízkosti lokality „Rúbanka“ obývanej výlučne osobami jednej etnickej príslušnosti (rómskej), a preto vzdelávanie detí v etnicky a sociálne homogénnej segregovanej modulej škole, predstavuje

porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, pričom iné skutočnosti, z ktorých by sa porušenie zásady rovnakého zaobchádzania malo dôvodne usudzovať, nekonkretizoval.

19.

Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že žalovaný v konaní preukázal, že cieľom postaviť modulovú školu v lokalite obývanej iba rómskym etnikom nebolo oddeliť rómske deti od ostatných majoritných detí iného etnika, t. j. segregovať rómske deti a zamedziť ich vzájomným kontaktom, nakoľko ako z dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom vyplýva, uvedenú školu navštevujú rómske deti z dôvodu, že je pre ne spádovou školou, určenou pre rómske aj nerómske deti, ktorej príslušnosť je daná školským obvodom, v ktorom majú tieto deti trvalý pobyt s tým, že v konaní bolo listinnými dôkazmi predloženými žalobcom preukázaný dôvod výstavby tejto základnej školy (Zápisnica z 20. zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Muránskej Dlhej Lúke zo dňa 08. 02. 2014), z ktorých vyplýva, že v pôvodnej škole sa v 5 izbovom rodinnom dome s kapacitou 50 detí, vyučovalo v stiesnených pomeroch takmer 80 detí, a zároveň bolo v konaní bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že na okolité školy ZŠ v obci Muráň, ZŠ v meste Revúca rodičia svoje deti neprihlásili.

20.

Z uvedeného preto jednoznačne vyplýva, že ani rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrassburgu Lavida a ostatní proti Grécku nie je možné na prejednávanej vec aplikovať, nakoľko v tomto spore nielenže nebola preukázaná nižšia úroveň vzdelávania detí rómskeho pôvodu, ale ani skutočnosť, že by ich prijatie do iných škôl v okolí bolo odmietnuté, a preto napriek tomu, že danú školu navštevujú rómske deti na základe žiadosti ich zákonných zástupcov, a zjavne z dôvodu, že táto škola je pre ne najdostupnejšia, jednoznačne žalobcom tvrdený úmysel segregovať tieto deti od nerómskych detí, žalovaný v konaní vyvrátil.

21.

K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou tým, že napadnutým rozsudkom rozhodol v rozpore s jeho predbežným právnym posúdením veci, nakoľko na pojednávaní dňa 05. 11. 2019 konštatoval porušenie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu segregácie na základe rasy a príslušnosti k etnickej skupine, odvolací súd uvádza, že z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 05. 11. 2019 (viď č. 1. 312 spisu) jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie v rámci svojho predbežného právneho posúdenia sporu definoval predmet sporu (predbežné právne posúdenie je porušenie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu segregácie na základe rasy a príslušnosti k etnickej skupine), a preto

tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie diskrimináciu priamo pri predbežnom právnom posúdení veci konštatoval, zo spisu vôbec nevyplýva.

22.

K návrhu žalobcu, ktorý predložil v odvolacom konaní a ktorým sa domáhal polozenia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie v znení: „Je vzdelávanie rómskych detí v čisto rómskej škole na ZŠ Muránska Dlhá Lúka postavenej v blízkosti marginalizovanej rómskej komunity Rúbanka, tak ako to vyplýva zo skutkového stavu tohto prípadu diskrimináciou v znení Smernice Rady č. 2000/43/ES z 29. júna 2000, najmä článku 3 jej Preambuly a tiež zákazu diskriminácie a segregácie podľa čl. 3 Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä v prípade Lavidá a ostatní proti Grécku, rozsudok z 28. 05. 2013, číslo sťažnosti 7973/10, § 73? 2/ V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku č. 1. má byť segregácia považovaná za priamu diskrimináciu podľa článku 2.2.a Rasovej smernice?) 3/ Postačujú skutočnosti tvrdené žalobcom v prejednávanej právnej veci na presun dôkazného bremena na žalovaných (najmä s poukazom na rozsudok SDEU v prípade “CHEZ Razpredelenie Bulgaria” AD v Komisia za zashtita ot diskriminatsia z 16. 07. 2015, ods. 84, 87, 108 a 125?) 4/ V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku musí žalobca v danom prípade preukazovať menej priaznivé zaobchádzanie alebo znevýhodnenie spôsobené segregáciou vo vzťahu ku konkrétnym osobám, alebo pre konštatovanie diskriminácie postačuje predloženie prima facie dôkazov, z ktorých na prvý pohľad vyplýva negatívny dopad segregovaného vzdelávania na spoločnosť a jednotlivcov, akým v prejednávanej veci boli odborné stanoviská odborníka a odborníčkou z odborov psychológia, pedagogika a sociológia potvrdzujúce jednoznačne negatívny dopad takéhoto vzdelávania na rómske deti, ale aj na deti z majority a spoločnosť ako takú ? 5/ Ak Súd rozhodne, že skutkové okolnosti prípadu predstavujú diskrimináciu v zmysle Rasovej smernice, sú podľa Rasovej smernice relevantné vnútroštátne inštitúcie (žalovaný) povinné prijať také účinné, primerané a odradzujúce opatrenia, ktoré povedú k odstráneniu diskriminácie rómskych detí a jej predchádzaniu do budúcnosti (článok 15 Rasovej Smernice, s odkazom na rozsudok SDEU v prípade Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti Firma Feryn NV zo dňa 10. 07. 2008, najmä §§ 35 - 40, čl. 52 a nasl. Preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä rozsudku v prípade Horváth a Kiss proti Maďarsku zo dňa 29. 01. 2009, číslo sťažnosti 11146/11, § 104-105 a rozsudok v prípade Lavidá a ostatní proti Grécku zo dňa 28. 05. 2013, sťažnosť č. 7973/10, § 73?), odvolací súd uvádza, že Súdny dvor Európskej únie vykladá výlučne právo Európskej únie, nie je oprávnený poskytovať výklad vnútroštátneho práva, a preto návrh žalobcu na polozenie uvedených prejudiciálnych otázok nepovažuje za dôvodný, z dôvodu ktorého nebolo potrebné rozhodnúť o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ C. s. p. Uvedený postup odvolacieho súdu je deklarovaný aj skutočnosťou, že potvrdzuje vecnú a právnu správnosť napadnutého rozsudku vo veci samej,

čím sa stáva vyvolávanie iných konaní mimo rozhodujúceho súdu nadbytočným a je irelevantným.

23.

Odvolací súd považuje za nutné dodať, že v posudzovanej veci nie je potrebné predložiť navrhované prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru EÚ v súlade s doktrínou *acte clair*, nakoľko odvolateľom navrhované posúdenia bol odvolací súd spôsobilý uskutočniť sám, na základe už existujúcej konštantnej judikatúry Súdného dvora EÚ, bez potreby prejudiciálneho výkladu Súdného dvora EÚ s tým, že posúdenie otázok a ich vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdného dvora EÚ. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie priamo neaplikoval normy komunitárneho práva, keďže na danú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie, pričom otázka výkladu komunitárneho práva nebola pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, vzhľadom na dostatočnú úpravu predmetnej veci v Slovenskej republike.

24.

Neobstojí ani námietka žalobcu, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepresvedčivé a ani námietka, že sa súd prvej inštancie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, nakoľko z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že sa prvoinštančný súd so všetkými žalobcom označenými skutočnosťami, ktoré považoval za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, presvedčivo a zrozumiteľne vysporiadal, a najmä je z neho zrejmé, ako ustálil skutkový stav a ako vec právne posúdil, a najmä právny dôvod zamietnutia žaloby.

25.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 C. s. p.) a iba dodáva, že nie je povinnosťou súdu odôvodňovať rozhodnutie podľa predstáv ktorejkoľvek strany sporu s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, spĺňajúcim všetky požiadavky podľa ust. § 220 ods. 2 C. s. p., v ktorom sa správne a presvedčivo argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením veci, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 2 C. s. p.

26.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 2 C. s. p. tak, že žalovanému úspešnému v odvolacom konaní priznal

nárok na náhradu trov konania v plnej výške s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).

V Bratislave, dňa 27. októbra 2021

JUDr. Ayşe Pružinec Eren
predsedníčka senátu
(sudca spravodajca)

JUDr. Michaela Frimmelová
členka senátu

JUDr. Zuzana Kučerová
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Lucia Paráková

Krajský súd Bratislava

Osvedčovacia doložka

**o vyhotovení elektronického rovnopisu rozhodnutia súdu,
ktorého prvopis bol vydaný v listinnej podobe**

**Ravnopis rozhodnutia pripojený k tejto osvedčovacej doložke
bol vyhotovený z prvopisu rozhodnutia uloženého v súdnom spise
a s týmto rozhodnutím doslovne súhlasí**

Prvopis rozhodnutia:

Rozsudok

Súd: Krajský súd Bratislava

Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021

Spisová značka/číslo konania: 10Co/84/2020

IČS: 1315223696

ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1315223696.1

Prvopis podpísal, funkcia:

JUDr. Ayše Pružinec Eren, predseda senátu, sudca spravodajca

JUDr. Zuzana Kučerová, člen senátu

JUDr. Michaela Frimmelová, člen senátu

Dátum vytvorenia doložky: 20.12.2021

Vytvoril: Lucia Paráková

*Osvedčovacia doložka podľa § 63a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky
č. 543/2005 Z .z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy,
Špeciálny súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov.*